

УДК 327 (438) : 930.1 (477)

**ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА 1995-2005 рр.
В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ***Наталя Буглай*

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Україна, 54030, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24
e-mail: buglay@ukr.net

Масив наукових розвідок вітчизняної історіографії, предмет дослідження яких тією чи іншою мірою є дотичним до проблеми аналізу зовнішньої політики Республіки Польща у період 1995-2005 рр., представлений науковими студіями новітнього часу. Українській історіографії сучасного нам періоду притаманним є суттєве зростання зацікавленості проблемами всесвітньої історії, у тому числі, історії окремих держав і взаємин між ними. Так, за приблизними підрахунками Я. Калакури, з проблем всесвітньої історії та міжнародних відносин українськими науковцями лише упродовж 1991-2011 рр. було опубліковано близько 10 тис. узагальнюючих, монографічних колективних та індивідуальних праць, наукових статей, навчальних і публіцистичних студій, захищено більше 80 докторських і 500 кандидатських дисертацій [27, с. 207].

Велика частина доробку українських дослідників стосується історії сусідніх із Україною держав, головним чином Республіки Польща. Підвищений інтерес вітчизняних дослідників до польської історії, особливо сучасного нам періоду, зумовлений, по-перше, тривалим спільним минулим, у тому числі, перебуванням українських і польських земель у складі одних і тих самих держав і сформованими внаслідок цього зв'язками співпраці, по-друге, очевидною зацікавленістю офіційної Варшави у взаєминах із нашою державою, готовністю всіляко підтримувати її на міжнародному рівні, і, по-третє, прагненням української влади послугуватися польським досвідом інтеграції в євроатлантичний простір, насамперед, в аспекті досягнення відповідності стандартам ЄС і НАТО.

Дослідженню історії Польщі українськими вченими значно сприяють також взаємини стратегічного партнерства, якість яких для нашої держави, порівняно з будь-якими іншими, аналогічними, є найвищою. У підсумку, маємо підстави констатувати сформованість у сучасній українській історіографії історичної полоністики як окремого тематичного напря-

му наукових досліджень і невинний її розвиток, поповнення наукового доробку якого новими напрацюваннями триває досі.

Виходячи з вищезазначеного, а також з огляду на масив проаналізованих публікацій, в історіографії теми виокремлено праці: 1) загальнонаукового характеру, в яких висвітлюються особливості глобальних трансформацій наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст., спричинені, зокрема, ліквідацією соціалістичного табору, розпадом СРСР, розширенням кордонів НАТО та ЄС; 2) присвячені взаєминам Польщі з Організацією Північноатлантичного договору та Європейським Союзом, сусідніми й іншими державами на міжнародному рівні; 3) предметом наукового аналізу яких є політика Польщі щодо сусідів на субрегіональному, транскордонному рівні, у тому числі, у рамках участі в розбудові єврорегіонів.

Огляд української історіографії загальнонаукового характеру свідчить, що вона займає помітне місце в історіографії теми, адже містить важливу інформацію про міжнародну ситуацію, що мала місце у досліджуваній період, тенденції розвитку світового співтовариства, зміст і спрямованість взаємин між ключовими геополітичними гравцями, їхню політику щодо держав із регіону Центрально-Східної Європи, у тому числі Польщі тощо. Першочергової уваги у цьому сегменті наукових праць, на наше переконання, заслуговують дослідження М. Криля [32], В. Ярового [50], колективні праці під загальною редакцією Л. Зашкільняка [26], В. Манжолі [37] й ін. Здебільшого, це підручники та посібники для студентів вищої школи, а тому, як це притаманно навчальній літературі, вони позначені великою кількістю фактологічного матеріалу, ґрунтовним аналізом найбільш знакових для світу/регіону подій і процесів.

Багато конкретного матеріалу, головним чином у контексті роботи над аспектами євроатлантичної інтеграції РП, розбудови офіційною Варшавою міждержавних взаємин і регіональної співпраці у контексті інтеграційних

процесів в Європі можна знайти у наукових студіях С. Бочарова [10], П. Демчука [21], В. Копійки [31] й ін. Неоднакові за змістовою наповненістю, викладом матеріалу, аналітичною критичністю, а інколи й обґрунтованістю висновків, усі разом вони, попри це, закладають теоретико-методологічну основу дослідження зовнішньої політики Польської держави у 1995-2005 рр.

Помітне місце в історіографії проблеми займають наукові дослідження, предметом зацікавленості авторів яких є аспекти зовнішньої політики України: концептуальне підґрунтя, стратегічні цілі та ключові пріоритети, а також взаємини з міжнародними організаціями, провідними державами світового співтовариства, країнами-сусідами, зокрема й Польщею. Такими, наприклад, є студії М. Алексієвця [1], С. Віднянського [14], Ю. Макара [35]. Окремо відзначимо підготовлене вченими Інституту історії України НАН України з нагоди першого ювілею незалежності України фундаментальне колективне дослідження «Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001)» [45]. Внеском в історіографію проблеми є також колективна праця науковців академічного Інституту всесвітньої історії «Україна в Європі: контекст міжнародних відносин» [44] під науковою редакцією А. Кудряченка, характерне обґрунтуванням геополітичної та цивілізаційної своєрідності України, осмисленням зовнішньополітичних її пріоритетів кризь призму взаємин з сусідніми й іншими державами. Зовнішньої політики Польщі ці праці стосуються лише опосередковано, проте завдяки насиченості великою кількістю фактологічного матеріалу, а також ґрунтовному аналізу ситуації, що впродовж аналізованого періоду мала місце у регіоні ЦСЄ й у світі в цілому, вони багато важать саме з огляду на те, що значно сприяють формуванню у дослідника комплексного бачення міжнародної ситуації, в якій Республіці Польща довелося формувати зовнішньополітичну стратегію, реалізовувати пріоритетні її напрями.

Що ж до наукових студій з історії Польщі, то впродовж 1990-х рр. інтерес українських вчених до неї, тим паче сучасного нам періоду, залишався симптоматично низьким. Так, у той час в Україні не було жодного наукового чи науково-популярного видання, яке б давало уявлення про цілісну історію поляків, жодного вузівського або шкільного підручника, монографії», – констатував відомий львівський історик-полоніст Л. Зашкільняк [22, с. 34]. Відтак, опубліковані наприкінці 1990-х рр. наукові

статті В. Глібова та Д. Горуна [16], Д. Васильєва та Л. Чекаленко [12], дисертаційне дослідження Д. Горуна [17], успішно захищене ним у 1999 р., в умовах втрати українською полоністикою своєї «престижності», видаються не інакше, ніж винятком із ситуації, що склалася.

Відчутних зрушень у цьому сегменті української історичної науки вітчизняним дослідникам вдалося досягти лише на початку ХХІ ст. Показовим свідченням зазначеного, зокрема, вважаємо працю львівських істориків Л. Зашкільняка та М. Крикуна «Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів» (2002 р.) [23]. Охопивши широкий спектр аспектів теми, від розселення давніх племен на території сучасної Польщі та появи першої державності і до початку ХХІ ст., ґрунтовно проаналізувавши традиції державотворення, аспекти політичного, економічного, соціокультурного розвитку, зовнішньої політики тощо, це дослідження стало своєрідним прецедентом у царині української полоністики, повторити який, попри нагальну необхідність наступного осмислення польської історії включно до подій сьогодення, вітчизняним ученим не вдалося й досі.

Під впливом позитивних змін, що їх упродовж др. пол. 1990-х – пер. пол. 2000-х рр. у взаєминах між Україною та Польщею відчутно збільшало, а також за умов подолання так званого «методологічного шоку», характерного вітчизняній історичній науці першого пострадянського десятиліття, й загального зростання в українських істориків зацікавленості проблемами всесвітньої історії, на початку ХХІ ст. розвідок за тематикою відчутно збільшало. Таким чином, вже впродовж 2000-х рр. українська історична полоністика поповнилася науковими студіями різноманітних аспектів проблеми, що досліджується, і наукові пошуки у заданому напрямку, як розуміємо, досі не припиняються.

Керуючись, перш за все, практичним інтересом, найбільшій уваги українські історики приділили взаєминам між нашими двома державами. На сьогодні у доробку за тематикою маємо низку студій, присвячених як взаєминам між Україною та Польщею у цілому, так і окремим їх складовим. Комплексний аналіз взаємин держав-сусідів розкривають наукові статті С. Антонюка [2], Т. Возняка [15], О. Полторацького [41] й ін. Здебільшого, прикметною їх ознакою є осмислення проблеми у контексті інтеграції Польщі до НАТО та ЄС, а також наслідків процесу, що позначились на партнерстві між двома державами.

Про зростання зацікавленості проблемами

українсько-польського співробітництва сучасного нам періоду, безперечно, свідчить поява монографічних видань за тематикою, чільне місце серед яких займають праці В. Борщевського «Українсько-польське економічне співробітництво в умовах євроінтеграції» [9], Г. Зеленько «Навздогінна модернізація»: досвід Польщі та України» [24], Л. Стрільчук «Україна – Польща: від добросусідських відносин до стратегічного партнерства (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)» [43] й ін. Висвітлюючи різноманітні аспекти міждержавного співробітництва, найбільшої уваги автори приділили політичній та економічній його складовим, їх генезі у контексті інтеграції Польської держави в євроатлантичний простір. Як це годиться, монографії підготовлені на основі аналізу великої кількості архівних матеріалів та опублікованих документів, а також потужного масиву наукових публікацій, з огляду на що характерні чималою історіографічною цінністю.

Помітними в українській історіографії є студії про взаємини Польщі з НАТО та ЄС. Їхня кількість, а разом і якісні характеристики зростали одночасно з множенням Польщею інтеграційних успіхів, з однієї сторони, та кроками України на шляху поглиблення співпраці з указаними структурами, з іншої. Так, інтерес викликають наукові статті О. Бородія [8], П. Грицака [19], Р. Ковальчука [30], в яких піднімається широке коло питань: від налагодження офіційною Варшавою контактів з НАТО та Європейським Союзом, перебігу переговорного процесу та провадження безпосередньо самої процедури набуття членства і до внутрішніх трансформацій, спрямованих на досягнення державою відповідності союзним стандартам, ставлення політикуму та широкої громадськості до зовнішньополітичного вибору держави тощо.

Що ж до інших аспектів зовнішньої політики Польщі на глобальному рівні, їх вивчення вітчизняними вченими залишає бажати кращого. Так, наприклад, історіографія польсько-білоруських взаємин визначеного періоду представлена нечисленними студіями О. Бориняка [7], А. Шевченка [49], польсько-російських відносин – Н. Чорної [48], польсько-французьких і польсько-німецьких зв'язків (усталених у рамках Веймарського трикутника) – А. Москалик [39] тощо. Актуальність визначеного тематичного кола та фактично незаповнені історіографічні лакуни, що з ними пов'язані, у підсумку зумовлюють необхідність активізації наукових пошуків у заданому на-

прямку.

Вітчизняна історична думка значну увагу приділяє політиці Польщі на субрегіональному, транскордонному рівні. Йдеться, перш за все, про взаємини офіційної Варшави з країнами-членами Вишеградської групи (Чехією, Словаччиною, Угорщиною), а також транскордонне співробітництво, у тому числі відносини на рівні єврорегіонів. Суттєво поповнений упродовж останнього часу, доробок за тематикою на сьогодні представлений масивом публікацій, умовно диференційованих нами на дві групи: одну з них формують студіювання генезису Вишеградської групи, інституційного й організаційно-правового аспектів її функціонування, позиції у рамках НАТО та ЄС (Є. Кіш [29], В. Ціватий [47], Л. Чекаленко [47] й ін.), іншу – дослідження політики Вишеграду щодо України, у тому числі в аспекті сприяння успіхам євроатлантичної її інтеграції (О. Каплинський [28], А. Кудряченко [33], Ю. Марущак [36]).

Окремо відзначимо колективне дослідження «Досвід країн Вишеградської четвірки на шляху до ЄС: можливості для України. Аналітичні оцінки». Підготовлене незадовго до п'ятого розширення кордонів Європейської Унії, воно позначене спробою комплексного осмислення започаткування та діяльності Вишеграду у контексті євроінтеграційних процесів, у тому числі в аспекті розбудови взаємин з Україною. І попри те, що участь Польщі у функціонуванні Вишеградської четвірки не зазнала у цих працях безпосереднього аналізу, звернення до них значно посприяло цілісному розумінню регіональної позиції РП, її місця у Центрально-Східній Європі. Що ж до політики Польщі у рамках V-4, за невеликим винятком – розвідок Н. Буглай [11], І. Гуцуляка [20], Д. Мороза [38], в українській історіографії теми вона залишається представленою доволі поверхово.

Як відомо, транскордонне співробітництво є ефективним засобом інтеграції до Європейського Союзу, і досвід Польщі є красномовним тому підтвердженням, – упродовж останнього десятиліття українськими дослідниками було підготовлено велику кількість наукових розвідок транскордонної взаємодії між нашими двома державами, у тому числі в рамках спільної участі у функціонуванні єврорегіонів, а також політичного, торговельно-економічного, культурно-етнічного, гуманітарного аспектів співпраці між прикордонними регіонами Польщі й інших, сусідніх із нею держав. Так, політика Польщі на транскордонному рівні

грунтового висвітлення зазнала у наукових студіях І. Артьомова [3], А. Баян [6], О. Гребельника [18], співпраця з Україною та іншими державами у межах єврорегіонів, – у працях А. Верстяка [13], М. Лендъел [34], Р. Федана [46]. І, попри те, що успіхи функціонування єврорегіонів є далеко неоднаковими, дослідники переконані: їхня роль у реалізації проектів облаштування прикордонних, здебільшого депресивних регіонів, вирішення екологічних, торговельно-економічних, інфраструктурних проблем, розвитку туризму тощо сумніву не викликає, особливо, якщо врахувати той факт, що більшість із них, об'єднуючи держави-члени ЄС, функціонують на щедри фінансові вливання із союзного бюджету.

Виходячи з географії публікацій, проведення наукових конференцій і круглих столів, маємо підстави констатувати сформованість в Україні окремих наукових осередків вивчення регіоналістики та транскордонної співпраці. В силу об'єктивних обставин, найпотужніші з них функціонують у західному регіоні держави: у Львові (Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України, Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції) та Ужгороді (Інститут транскордонного співробітництва). Що ж до субрегіональної, транскордонної взаємодії Республіки Польща, безпосередньо над її вивченням в Україні, окрім осередку у Львові, працюють науковці національних університетів у Луцьку, Івано-Франківську, Рівному.

У цілому ж, аналіз української історіографії зовнішньої політики РП сучасного нам періоду засвідчує існування щодо неї стійкого дослідницького інтересу. Окрім великої кількості наукових статей, масиву монографічних праць, на користь зазначеному, безперечно, свідчить підготовка й успішний захист низки дисертаційних праць за тематикою, а їх кількість, як знаємо, невпинно зростає. Так, якщо у 1990-х рр. йшлося лише про вже згадуване дослідження Д. Горуна [17], то за неповних сімнадцять років ХХІ ст. до нього додалися роботи І. Афанасьєва [4], О. Бабак [5], О. Знахоренко [25], В. Моцока [40], С. Стоєцького [42] й ін. Предметне їх поле, щоправда, обмежене здебільшого аспектами українсько-польських взаємин, співробітництва Польщі з ЄС та НАТО, позаяк інші питання польської зовнішньої політики періоду незалежного державотворення на рівні дисертаційних досліджень продовжують залишатися недостатньо опрацьованими.

Виходячи з посилення дослідницького інтересу до історії сучасної Польщі та суттєвого

накопичення знань за тематикою, свідченням чого є не лише зростання кількості наукових публікацій, але й організація та проведення українськими вченими, у тому числі за участі зарубіжних колег, численних різного рівня наукових і науково-практичних конференцій, круглих столів, аспекти проблеми на яких незмінно зазнають предметного обговорення, маємо підстави діагностувати сформованість та успішне функціонування в Україні окремих центрів історичної полоністики. За роки незалежності до авторитетних ще у радянський період осередків при академічних Інституті історії України й Інституті українознавства імені І. Крип'якевича, а також Київському національному університеті імені Т. Шевченка та Львівському національному університету імені І. Франка додалися наукові центри Інституту всесвітньої історії НАН України, університетів у Чернівцях, Тернополі, Луцьку, Івано-Франківську, Херсоні, Миколаєві, і на сьогодні саме їхніми напрацюваннями українська історіографія теми найбільше представлена.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексієв М. Зовнішня політика України в контексті сучасних цивілізаційних викликів // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія / За заг. ред. проф. М.М. Алексієвця. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. Вип. 3. С. 85-106.
2. Антонюк О.С. Становлення та розвиток українсько-польських відносин (1991-2003) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. Вип. 74-76. Київ, 2004. С. 4-7.
3. Артьомов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України: монографія. Ужгород: Ліра, 2009. 520 с.
4. Афанасьєв І.Ю. Польсько-українські відносини 1991-2000 рр.: політична та економічна взаємодія: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / НУ «Києво-Могилянська академія». Київ, 2004. 20 с.
5. Бабак О.І. Політика Польщі щодо України (кінець 1980-х – 1990-ті роки): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / НАН України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. Київ, 2002. 19 с.
6. Баян А.В. Міжрегіональне, транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу: монографія. Ужгород: Ліра, 2006. 325 с.
7. Бориняк О.К. Польсько-білоруські відносини (1991-2004): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / НАН України; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2011. 25 с.
8. Бородій О.В. Досвід Польщі для інтеграції України в Європейський Союз // Науковий вісник НЛТУ України, 2010. Вип. 20.4. С. 311-318.
9. Борщевський В. Українсько-польське економічне співробітництво в умовах євроінтеграції: монографія. Львів: Аверс, 2007. 328 с.
10. Бочаров С.В. Роль і місце Польщі в інституціональній системі Європейського Союзу (2004-2010 рр.) // Гілея: науковий вісник. 36. наук пр.; [гол. ред. В.М. Вашкевич]. Київ: ВІР УАН, 2011. Вип. 54 (№ 11). С. 644-649.
11. Буглай Н. Польща у системі співробітництва Вишеграду // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського: 36. наук. пр. Серія: Історичні науки / Гол. ред. В.Д. Будак, гол. ред. серії М.М. Шитюк. Вип. 1 (39), липень 2015. Миколаїв: МНУ імені

В.О. Сухомлинського, 2015. С. 70-76.

12. Васильєв Д., Чекаленко Л. Українсько-польські відносини наприкінці ХХ ст. // Нова політика. 1998. № 4. С. 13-17.

13. Верстюк А.В., Дроненко І.О. Аналіз функціонування євро регіонів // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2012. Вип. 2. С. 7-27.

14. Віднянський С.В., Мартинов А.Ю. Еволюція зовнішньої політики України (1991–2006 рр.) // Український історичний журнал, 2006. № 4. С. 32-51.

15. Возняк Т. Польща: контексти відносин // День. 2004. 25 травня (№ 89).

16. Глібов В., Горун Д. Українсько-польські взаємини в пострадянський період. Деякі аспекти політичного й економічного співробітництва // Політика і час. 1997. № 5-6. С. 15-21.

17. Горун Д.О. Українсько-польські відносини (1991-1997 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова. Одеса, 1999. 17 с.

18. Гребельник О.П. Сучасні тенденції транскордонного торговельно-економічного співробітництва України та Польщі // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. 2009. № 1. С. 167-172.

19. Грицак П. Зовнішня політика Польщі у військово-політичній сфері та сфері міжнародної безпеки (1989-2000) // Молода нація: Альманах. 2001. № 1. С. 161-183.

20. Гуцуляк І.Р. Еволюція політики Польщі щодо Вишеградської групи // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 64. Ч. II. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2006. С. 4-7.

21. Демчук П.О. Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції: навч. посіб. Київ: «ППП», 2004. 264 с.

22. Зашкільняк Л. Історична полоністика останнього десятиріччя в Україні // Проблеми слов'янознавства. 2000. Вип. 51. С. 34-38.

23. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ін-т істор. досліджень, Центр істор. полоністики, 2002. 752 с.

24. Зеленько Г. «Навздогінна модернізація»: досвід Польщі та України. Київ: Критика, 2003. 215 с.

25. Знахоренко О.М. Стратегічне партнерство в українсько-польських відносинах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: 23.00.04 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2005. 15 с.

26. Історія Центрально-Східної Європи: навч. посіб. / За ред. Л. Зашкільняка. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2001. 658 с.

27. Калакура Я. Зарубіжний світ у вимірі новітньої української історіографії // Україна-Європа-Світ. Міжнар. зб. наук. пр. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л.М. Алексієвцев. Вип. 11. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. С. 207-218.

28. Каплинський О.В. Роль Вишеградської четвірки в контексті національної безпеки України // Стратегічні пріоритети. 2009. № 2 (11). С. 47-54.

29. Кіш Є. Феномен Вишеграду // Політика і час. 2006. № 4. С. 16-25.

30. Ковальчук Р. Досвід Польщі на шляху до НАТО // Економічний часопис-XXI. 2006. № 9-10. С. 6-8.

31. Копійка В.В. Європейський Союз: досвід розширення і України. Київ: Юридична думка, 2005. 448 с.

32. Кріль М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 284 с.

33. Кудряченко А.І. Україна і Вишеградська четвірка: стан та перспективи співпраці // Україна та Вишеградська четвірка: на шляху до взаємовигідних відносин / упоряд.

В. Пулішова, Т. Стражай. Братислава, 2010. С. 37-53.

34. Лендьял М. Досвід Карпатського євро регіону: поштовх до переосмислення моделі транскордонного співробітництва // На шляху до Європи. Український досвід євро регіонів; [за ред. С. Максименка, І. Студеннікова]. Київ: «Логос», 2000. С. 49-70.

35. Макар Ю. Зовнішня політика України: наміри і реалії // Україна-Європа-Світ. Міжнар. зб. наук. пр. / Гол. ред. Л.М. Алексієвцев. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. Вип. 1. С. 189-198.

36. Марущак Ю. Вишеградська група: можливості та перспективи співпраці з Україною // International Review. Відносини Україна – ЄС: в умовах сучасних викликів. 2010. № 2 (10). С. 40-49.

37. Міжнародні відносини та світова політика / Кер. авт. колективу В.Ю. Крушинський; [за ред. В.А. Манжолі]. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.

38. Мороз Д.О. Формування системи багатостороннього співробітництва країн-членів Вишеградської четвірки (1991-2004 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / НУ «Києво-Могилянська академія». Київ, 2006. 16 с.

39. Москалик А.С. Геополітичні чинники становлення «Веймарського трикутника» // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. 2010. № 1. С. 279-282. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/viewFile/6867/768>

40. Моцок В.І. Сучасні українсько-польські міждержавні відносини: політичний аспект: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2002. 20 с.

41. Полторацький О. Особливий випадок співпраці // Політика і час. 2005. № 1. С. 7-16.

42. Стоєцький С.В. Україна в зовнішній політиці Республіки Польща: євроатлантичний та європейський інтеграційний вимір: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса. Київ, 2007. 18 с.

43. Стрільчук Л. Україна – Польща: від добросусідських відносин до стратегічного партнерства (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. Луцьк: Волинські старожитності, 2013. 607 с.

44. Україна в Європі: контекст міжнародних відносин [кер. авт. кол., наук. ред. А.І. Кудряченко]. Київ: Фенікс, 2011. 632 с.

45. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / [редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін.; авт. кол.: Н.П. Барановська, В.Ф. Верстюк, С.В. Віднянський та ін.]. Київ: Альтернативи, 2001. 704 с.

46. Федан Р. Стратегічні фактори активізації транскордонної співпраці регіонів Польщі та України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук: 08.10.01 / НАН України, Інститут регіональних досліджень. Львів, 2003. 38 с.

47. Ціватий В., Чекаленко Л. Європейське перехрестя безпеки: завдання Вишеграду // Зовнішні справи. 2013. № 8. С. 24-29.

48. Чорна Н.М. Трансформація польсько-російських відносин у світлі реалізації Польщею стратегії інтеграції до Європейського Союзу // Україна-Європа-Світ. Міжнар. зб. наук. пр. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л.М. Алексієвцев. Вип. 4. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. С. 83-88.

49. Шевченко А.Н. Анализ и тенденции польско-белорусских отношений в начале XXI века // Правова держава. 2015. Вип. 19. С. 175-182.

50. Яровий В. Новітня історія центральноєвропейських та балканських країн. ХХ століття: підруч. для вищих навч. закладів. Київ: Генеза, 2005. 816 с.

Буглай Наталя *Зовнішня політика Республіки Польща 1995-2005 рр. в українській історіографії*

Сучасну вітчизняну історіографію характеризує суттєве зростання зацікавленості проблемами всесвітньої історії, у тому числі історії окремих держав і взаємин між ними. Національна історична думка представлена широким масивом наукових розвідок, що присвячені різним аспектам зовнішньої політики Республіки Польща у період 1995-2005 рр. Маємо підстави констатувати сформованість у сучасній українській історіографії історичної полоністики

як окремого тематичного напрямку наукових досліджень та невинний її розвиток, поповнення наукового доробку якою новими напрацюваннями триває досі.

Ключові слова: Республіка Польща, українська історіографія, наукові розвідки, зовнішня політика, дослідження

Буглай Наталья Внешняя политика Республики Польша в 1995-2005 гг. в украинской историографии

Современную отечественную историографию характеризует существенное увеличение заинтересованности проблемами всемирной истории, в том числе истории отдельных государств и взаимоотношений между ними. Национальная историческая мысль представлена широким массивом научных изысканий, посвященных различным аспектам внешней политики Республики Польша в период 1995-2005 гг. Имеем основания констатировать сформированность в современной украинской историографии исторической полонистики как отдельного тематического направления научных исследований и непрерывное ее развитие, пополнение научного наследия которого новыми наработками продолжается до сих пор.

Ключевые слова: Республика Польша, украинская историография, научные изыскания, внешняя политика, исследования

Buglai Natalia Foreign policy of the Republic of Poland in Ukrainian historiography (1995-2005)

An array of scientific research national historiography, the subject of study which, in varying degrees, is tangential to the problem of analysis of the foreign policy of the Republic of Poland in the period 1995-2005 provided by the research studios, created in the period of the Ukraine and Poland an independent states. Ukrainian historiography modern period is characterized by a considerable increase of interest in problems of world history, including the history of individual States and the relationships between them.

The increased interest of domestic researchers to Polish history, especially the modern period, due, first, last joint long, including a stay of Ukrainian and Polish lands in the same States, and formed as a result of this relationships, cooperation, and secondly, the obvious interest of the official Warsaw in relations with our state of readiness to support it at the international level, and thirdly, the desire of the Ukrainian authorities to use the Polish experience in integration into the Euro-Atlantic space, primarily in terms of reaching compliance with the standards of the EU and NATO.

The study of the history of Poland Ukrainian scientists contribute significantly to the relations of strategic partnership, which for our state, compared to any other de jure the same, is higher. In the end, We have reason to state formation in the modern Ukrainian historiography of the historical Polish studies as a separate thematic directions of scientific research and continuous development, replenishment of scientific heritage which the new developments still going on.

Keywords: Republic of Poland, Ukrainian historiography, scientific research, foreign policy, studies

Рецензенти:

Димчик Рафал, доктор історії, ад'юнкт
Кривошея І.І., к.і.н., професор

Надійшла до редакції 12.11.2017 р.